Štěstí, láska, čokoláda

Tato milá, dojemná a přitom vtipně poučná knížka je jako čokoláda sama – sladká a lahodná. KATIE FORDE

Menna Van Praag

Štěstí, láska, čokoláda

MENNA VAN PRAAG

„Tato milá, dojemná a přitom vtipně poučná knížka je sama jako čokoláda – sladká a lahodná.“

Katie Fforde

Naladťe si inspirativní, duchovně
orientované internetové rádio
na www.hayhouseradio.com

Z anglického originálu *Men, Money and Chocolate* přeložila Denisa Štrbová

Redakce Marcela Dohnalová

Produkce, grafická úprava a sazba
Art-D, Grafické studio Černý, www.art-d.com

Vydalo Synergie Publishing SE, Praha

www.synergiepublishing.com

Copywright ©2008 by Menna van Praag

Translation Copywright © 2012 Synergie Publishing SE

Original English Language Publication by Hay House, Inc.,
Published in the UK by Hay House UK Ltd.

První vydání

ISBN 978-80-7370-065-2.

Elektronické formáty připravil KOSMAS, www.kosmas.cz

Arturovi, mé lásce, mému světlu

Jdi na to klidné místo v sobě.
Pocítíš ohromnost světa
a jeho nekonečné možnosti.
Poznáš, že můžeš udělat cokoli chceš
a dostat všechno, co chceš.
Pochopíš, že jsi dokonalá
přesně taková, jaká jsi.

POZNÁMKA AUTORKY

Na začátku tohoto příběhu se jeho protagonistce Mayi nelíbí, jak žije, neví však, jak by to měla změnit. Ovládá ji strach, pochybnosti a negativní myšlenky a nevěří, že by někdy mohla svůj život milovat.

Ale pak potká řadu neobyčejných lidí, kteří jí odhalí některá tajemství, jak dosáhnout štěstí. S jejich pomocí najde Maya odvahu a elán vybudovat si vlastní šťastný život.

Zpočátku je však Maya ještě v zajetí sebelítosti. Možná vám bude nepříjemné číst tuto část knihy, především tehdy, máte-li sami na sebe vysoké nároky a býváte-li na sebe tvrdí. Možná zjistíte, že vás Maya rozčiluje a budete ji za její zatvrzelost odsuzovat, stejně jako byste vinili za podobné „nedostatky" sami sebe. Když

se však spolu s Mayou vydáte na její cestu, poznáte, jak k sobě být laskaví. Tím, že ji přijmete a zamilujete si ji, začnete s ní pro její trápení soucítit a možná se naučíte, jak bezvýhradně milovat i sami sebe.

A bezvýhradná láska je samozřejmě jedním z nejhlubších a nejzákladnějších tajemství štěstí vůbec...

Když Maya vešla do Cocoa Café, trochu ztratila náladu. Každé ráno bylo stejné. Vstávala ještě za tmy, oblékla se, vypila kávu, a pak pomalu sešla dolů po schodech spojujících byt s cukrárnou. Než zazvonil první zákazník, strávila několik hodin pečením.

Cukrárna byla snem její mámy a Maya to tam měla jako malá holka moc ráda. Pomáhala s pečením, úklidem i obsluhou. Zatímco máma Lily obsluhovala, sedávala Maya za pultem, hlídala dveře a pokaždé, když se otevřely, vyskočila ze židle.

Maya ráda krájela tlusté kousky čokoládovo-třešňového dortu, krémových malinových řezů a citronových koláčů. Nabízela zákazníkům čerstvé koblihy s levandulovým cukrem a citrusové sušenky s polevou. Usmívala se při pohledu na jejich rozzářené obličeje, když jim všechny ty dobroty podávala přes starý dubový pult.

Jakmile Maya oslavila osmnácté narozeniny, konečně měla pocit, že je připravena opustit teplo cukrárny a vydat se do světa. Přijali ji ke studiu anglické literatury na Oxfordu a ona se už nemohla dočkat, až odjede. O ničem jiném nechtěla mluvit. Zákazníci jí gratulovali a Maya jim na oplátku rozdávala čokoládové muffiny. Lily byla na svou dceru tak hrdá, že na počest Mayi nabízela jako dezert týdne trojnásobné tiramisu a celé léto ho z tabule specialit nesundala.

Oxford splnil všechny Mayiny představy. Procházela se mezi slovy, trávila dny v příbězích a po nocích vymýšlela pohádky pro postavy ze svých snů.

Přečetla každou knihu, ke které se dostala, schovávala se v bludišti chodeb knihovny, postupujíc abecedně podél polic, které nabízely nejméně jeden exemplář z každé dosud vytištěné knihy.

Maya jednou studovala v knihovně dlouho do noci a narazila na zvláštní knihu. O několik hodin později, když ji dočetla, se s úsměvem zadívala z okna na hvězdy. Tehdy poznala, že právě v té chvíli našla své místo ve světě. Věděla, že se stane spisovatelkou. V tom tichu uslyšela promluvit svou duši a poprvé v životě cítila, že žije naplno: plná světla a lehká jako vzduch.

A tak začala psát. Obrovskou rychlostí zaplňovala psací bloky, až se jich zanedlouho na podlaze v jejím pokoji válely stovky. Každý kousek papíru sloužil

jako stránka knihy. Maya čmárala romány na ubrousky, účtenky a útržky vstupenek a sama sebe překvapovala větami tak krásnými, až to bralo dech.

Šest měsíců poté, co Maya odešla z domu, Lily onemocněla. Nejdříve se nevědělo, co jí je. Zpočátku byla ještě naděje, ale po dvou měsících se potvrdila hrozivá diagnóza a Maya musela opustit Oxford – odjet domů, aby se o matku mohla postarat. Lily žila do Štědrého dne a té noci, kdy umřela, požádala Mayu, aby se postarala o cukrárnu.

To bylo před deseti lety. Maya se teď snažila na to nemyslet – na ten den, kdy ztratila mámu, a na tu chvíli, kdy ztratila sama sebe. Ale bolest zůstávala. Usadila se v temném koutku, který začal pálit, kdykoliv si na to všechno vzpomněla.

Povzdechla si, když procházela cukrárnou podél prázdných regálů, které se měly už zanedlouho prohýbat pod tíhou koláčů a čokoládových dortů. Schůdek po schůdku sešla dolů do kuchyně. Tam se pak skláněla nad miskami, vytírala máslem pečící plechy, otevírala trouby a ujídala z medových a čokoládových sušenek, dokud nevyšlo slunce.

Po otevření si Maya udělala kávu, sedla si za pult a dívala se, jak venku prší. Pozorovala lidi, jak spěchají kolem a schováni pod deštníky bojují s větrem.

Každý den znovu a znovu Maya prohrávala svůj věčný boj – odolat čokoládovým croissantům k ranní kávě. Ně-

kdy to pár hodin vydržela, ale většinou ne déle než do deseti, kdy jich nakonec v záchvatu podobnému šílenství a s pocitem viny do sebe nacpala hned několik. Zbytek dne se pak už neodvratně a úplně vymknul její kontrole. Chuť na čokoládu ji pokoušela neustále a Maya si zoufala, že není schopna alespoň jednou vyhrát souboj s pokušením.

Podívala se na talíř s čokoládovými muffiny na pultě a přísahala si, že dneska nebude v žádném případě jíst nic sladkého. Pak pohlédla dolů na neotevřenou příručku, kterou držela v ruce, jejíž název sliboval vyléčit ji ze závislosti na nedostupných mužích, přičemž se jí naskytl neveselý pohled na vlastní břicho, kulaté jako dort, rýsující se pod zástěrou. Maya otočila stránku, snažila se soustředit, ale srdcem byla jinde.

Někdy se Maya obávala, že se bude muset svých snů vzdát navždy. Celá ta léta doufala, že dokončí román. Mezi pečením dortů, obsluhováním zákazníků a v neustálých obavách z nedostatku peněz se pokoušela psát. Snažila se také najít lásku a neztrácet naději, ale posledních deset let strávila většinou buď sama, nebo se zotavovala z nepovedených milostných afér. Každý den sama na sebe uvalila přísnou dietu, apelujíc při tom na své po-

řád se zmenšující rezervy pevné vůle, a každý den znovu podléhala pokušení.

Mayin svět vytvářely myšlenky na muže, čokoládu a peníze, které byly téměř vždy sebekritické a depresivní. Ale navzdory tomu, že v neustálé honbě za láskou, úspěchem a hubnutím se jí nedařilo v životě najít už žádný prostor pro radost, nevzdávala se. Jen vzácně jí přišlo na mysl, že asi něco dělá špatně, že ve své posedlé zaměřenosti pouze na tyto konkrétní cíle není schopná uvidět, že jí něco uniká.

Občas se stávalo, že Mayu na okamžik opanoval pocit, že tajemství štěstí se skrývá někde blízko, těsně mimo její dosah. Když ji například ve vzácných chvílích zaskočil pocit dětské radosti poté, co se sklonila nad mísu s těstem, aby si přivoněla k cukru, nebo když zahlédla sluneční světlo přes zlatisté listí. Aniž by věděla jak a proč, dotkla se jí vzpomínka na něco, co kdysi znala a vyloudila jí úsměv na tváři. Najednou se před ní otevřel celý jasný a zářivý svět a na krátkou nádhernou chviličku Mayu zaplavil pocit tepla a klidu. Ale za vteřinu to bylo pryč.

I když tedy Maya v hloubi srdce věřila, že by mohla být doopravdy šťastná, neměla ani ponětí, jak by toho měla dosáhnout.

Maya srkala kávu a rozhlížela se kolem sebe. Za časů její mámy bývala cukrárna plná lidí a veselého štěbetání. Teď tu však bylo často prázdno.

Maya si dělala starosti kvůli dluhům, které nedokázala dost rychle splácet. V prvních letech po Lilyině smrti udělala několik velkých chyb, které ji tížily i teď, o deset let později. A všechno ještě zhoršoval neustále narůstající řetězec kaváren, které se po městě množily jako klony nějakého genetického projektu s cílem ovládnout svět. Zdálo se, že v každé ulici byly otevřeny během jednoho týdne alespoň tři nové.

Teď se však Maya celkem držela nad vodou a pomalu ale jistě se vzdalovala od okraje propasti finančního kolapsu. Její pravidelní hosté jí byli věrní. Byli loajální k její mámě a jsou i k ní. A nezmění se to, alespoň dokud Maya nepřestane péct Lilyiny slavné čokoládové dorty a přidávat ke kávě kakaové boby v čokoládě.

Maya pozorovala osamocenou dvojici v rohu, zabořenou do měkkých červených sametových polštářů. Muž dívce něco šeptal do ucha a ona se chichotala. Maya se odvrátila a sáhla po čokoládovém muffinu. Pohled na zamilované lidi se jí, osamělé, bez pomoci čokolády těžce snášel.

Jako téměř vždy v podobných situacích se Mayiny myšlenky zatoulaly k Jakeovi.

Jake byl zákazník, o kterém Maya pravidelně snila.

Celé hodiny si představovala pořád stejný báječný scénář: oni dva v luxusně zařízeném pařížském bytě, koupající se v šampaňském a vzájemně se krmící jahodami. K tomu si ještě pro sebe přisnila schopnost dopřávat si obrovská množství čokoládových dortů, aniž by nabrala jediný gram. Občas ve svých představách něco trochu pozměnila, obvykle místo dění.

Jake byl vysoký, blonďatý a krásný, až to bralo dech. Maya si často říkala, že je vlastně škoda takovéhle krásy, když si ji nechává jenom sám pro sebe. Anebo jí to alespoň tak připadalo, neboť jí obvykle nevěnoval víc než jeden pohled. Samozřejmě, že s ní flirtoval, ale Maya věděla, že se takhle chová ke každému; se svým šarmem hladce proplouvá životem.

Jake vyzařoval něco, co ji pobízelo po něm toužit, obdivovat a zbožňovat ho, zároveň však dával jasně najevo, že vše další je tabu. A přestože měla dovoleno přiblížit se k němu skoro na dotek, na jeho srdce dosáhnout nemohla.

Maya však do něj byla naprosto beznadějně zamilovaná. A i když byla zcela a neodvolatelně přesvědčena, že se tento muž nemůže zamilovat do ní, pořád v sobě nosila špetku naděje, že by taková možnost přece mohla existovat. Jako lidé, co si každý den kupují los do loterie, i Maya si říkala, že ač je pravděpodobnost úspěchu mizivá, není úplně vyloučena a Jake by snad mohl být

jednoho dne její. A do té doby se musela spokojit s fantazírováním o jejich možném společném životě.

Někdy Maya zaslechla, jak si při čekání na kávu s sebou Jake s někým povídá mobilem a tajně sledovala vzestupy a pády jeho milostného života. Maya poslouchala, jak Jake se svými známostmi žongluje, jednu před druhou schovává. A s každým novým odhalením se Mayiny obavy o Jakea prohlubovaly. Říkala si však, že snad – když se jednoho dne se zamiluje do té pravé – tohle všechno skončí. A Maya doufala, že s trochou štěstí a spoustou touhy by tou pravou pro něj mohla být ona.

Zazvonil zvonek nade dveřmi. Maya zvedla zrak a uviděla vcházet Jakea. Otřásl vodu z deštníku a usmál se. Maya se narovnala a vtáhla břicho. Jake přistoupil k pultu, na obličeji pořád ten svůj odzbrojující úsměv.

„Dám si…“ začal.

„Střední kávu a čokoládové boby navíc,“ dokončila za něj Maya.

„Přesně tak. Děkuji.“

Maya se otočila ke kávovaru, naštvaná sama na sebe, že si ráno neumyla vlasy.

„Dnes je tady větší klid než obvykle,“ řekl Jake.

„Já vím,“ zapištěla Maya, zneklidněna neustálým

úbytkem zákazníků a svou dost nejistou finanční situací. Jake na to nic neříkal a v tichu rezonovala jen ozvěna Mayina hlasu. Maya si ve snaze říct něco ohromně vtipného obracela mozek naruby, ale v hlavě měla temno. Nakonec se k němu otočila zpátky a podala mu kávu. Jake sundal víčko a srknul si. „Výborná."

„Vy musíte mít rty z azbestu," usmála se Maya, pozorujíc ho.

Podal jí pětidolarovku. „Prosím?"

„Nic, já jenom," řekla Maya, „jenom že já … to neumím pít tak horké."

„Ano?"

„Ano, ale nemyslela jsem…"

Maya se, hledajíc slova, ztratila v Jakových dokonalých rysech. Zrovna v tu chvíli mu zazvonil telefon. Otočil se, aby ho vzal a už na odchodu začal s někým mluvit. Maya sledovala, jak odchází a trochu se naklonila, aby měla lepší výhled. Počkala, než se za ním zavřou dveře, pak si povzdechla a lehce udeřila hlavou o pult.

Maya se takto zoufale necítitla vždycky. Přestože si to už sotva pamatovala, před dvaceti lety byla dokonale šťastná. Nezatížena pochybnostmi ani strachem přesně věděla, co od života chce a jak toho dosáhne. Kdysi se v ní snoubila touha s cílevědomostí a určitě ji měla čekat skvělá budoucnost.

Jako dítě si často představovala úžasný život, který bude žít jako dospělá žena, se skvělým mužem, který ji bude zbožňovat, s dítětem a prací, která ji bude bavit stejně jako hra.

Maya si o těchhle věcech ráda povídala s Bohem. Nebyla nábožensky vychována, takže to nebyl žádný specifický bůh. Byl to spíš určitý pocit, se kterým se spojila, pocit, že někdo nebo něco tady je a naslouchá.

Často směřovala své sny k nebi, k oblakům, ptákům nebo ke stromům. Ve všem, co viděla, cítila vibrace ma-

gické či kosmické energie, nebo snad Boha. A tak mluvila a mluvila. A i když odpovědi neslyšela, věděla, že je dostává. Cítila je v srdci.

Mayu moc bavilo takhle si povídat, měla pocit, že udržuje jakési vzácné, tajné spojení s vesmírem. Poskakovala po chodníku, usmívala se, natahovala se za větvemi stromů, chytala do rukou sluneční světlo a radostí se jí chvělo srdce. Nevadilo jí, když na ni lidé divně hleděli. Jen se pořád usmívala, ochotně by se byla o svá tajemství podělila, jenom přesně nevěděla, jak.

Zabývala se světem, jako kdyby to byla živá, dýchající bytost, kterou milovala. Představovala si, že je se vším dokonale spjata, je součástí světa tělem i duší. Hledala v běhu života pravidla, objevovala náznaky a vodítka, hloubajíc o otázkách, které jí život pokládal. Hrála si se vším, co viděla, kroužila s listím tančícím ve větru a představovala si, že ho odfukuje dech vesmíru, milující všechna svá stvoření.

Někdy byla Maya tichá a celé dlouhé malátné hodiny trávila pozorováním. Ráda seděla venku v trávě a upírala pohled na vlašťovky nořící se do oblohy. Ale její vůbec nejoblíbenější činností bylo pozorování žab. Lehla si na břicho a čekala na tiché zašustění v trávě. A když jí před nosem vyskočila malinkatá zelená žabka, poskočilo radostí i její srdce. Počkala až přistane za zemi, připlazila se k ní a než žabku popadlo nutkání k dalšímu skoku, pozorovala, jak jí buší malinkaté srdíčko.

Lily často sledovala, jak Maya rozmlouvá s oblohou a dělala si o ni starosti. Říkala si však, že z toho snad vyroste. A opravdu, jednoho dne Maya prostě s Bohem mluvit přestala.

Bylo jí tehdy devět let. Stalo se to první den v nové škole. Moc se těšila, že potká nové kamarády, vezme je s sebou na procházku a podělí se s nimi o všechna svá tajemství. A to první odpoledne, když poskakovala kolem stromů a mluvila s ptáky, poznala Maya, jak je kruté být vyloučen ze společenství a ostatním jenom pro smích. Posměšné hlasy se rozléhaly všude kolem a Maye se z očí kutálely slzy.

Ponížení jí projelo jako blesk a zatemnilo srdce. Pachuť v ústech jí zůstala ještě mnoho dnů a ty hlasy ji strašily ve snech ještě léta.

To bylo naposledy, co vzhlížela k obloze, usmívala se do prázdna a mluvila s něčím, co neviděla, jenom cítila. Později v životě si Maya pořád vzpomínala na tuto chvíli a začala chápat, proč většina dospělých kráčí životem tak opatrně a uzavřeně, se strachem usmát se na cizí lidi. Pochopila, že strach z potupy je velkou překážkou radosti.

Maya už své srdce neotevírala ani Bohu, ani nikomu jinému. Nechávala si své touhy a sny pro sebe. Svá tajemství zamkla na zámek a jenom ve chvílích úplné samoty je vypustila na svobodu.

Nikomu už nic neprozrazovala, to ale neznamenalo, že by přestala snít. Když se opírala o pult v cukrárně, uvědomovala si, jak touha stále ovládá její mysl. A pokud ji nikdo nevyrušil, dokázala snít celé hodiny.

Maya seděla za kasou, trávila chlebíček a další čokoládový muffin. Útěchu po nevydařeném setkání s Jakem našla opět v čokoládě. Listovala časopisem, závistivě si prohlížela štíhlé celebrity a snažila se nevnímat, že ještě není ani poledne a ona už dvakrát porušila své bezčokoládové předsevzetí.

Maya se opravdu hodně snažila nemyslet na Jakea a rozhodla se, že raději vyčistí kávovar. Nezdálo se, že dnes dopoledne bude mít nával, takže toho využila a přístroj rozebrala.

Mayu, ještě pořád zanořenou v útrobách kávovaru, vyrušilo opakované slabé zakašlání. Otočila se a za pultem uviděla křehkou starou paní.

„Oh, dobrý den.“ Maya si rychle otřela ruce do zástěry. „Zrovna jsem…“

„Dala bych si velkou horkou čokoládu, drahoušku,“ oznámila stará paní, „hodně napěněnou.“

„Ach, to mě mrzí, ale nejde to. Zrovna jsem uprostřed čištění přístroje.“ Maya očekávala, že to starou paní rozzlobí. Ale ona se jen zasmála, přitiskla svůj malý nos na vitrínu a ukázala na pomerančový dort s kousky čokolády, který Maya ráno upekla.

„No tak si tedy místo toho dám pořádný kousek toho lahodně vyhlížejícího dortu.“

Maya přikývla, otevřela vitrínu a vyndala dort. Uřízla z něj porci, zatím co ji stará paní s úsměvem pozorovala.